

I 13 EXAMENtekst★ **2019-II: 13** met uitwerkingen**Oriëntatie vooraf**

titel: De titel is een vraag waar ook nog een uitroepteken achter staat. 'Nul afval?!' Je kunt verwachten dat de tekst op die vraag ingaat en de mening weergeeft van de persoon van wie de naam onder de tekst staat.

soort tekst: De vetgedrukte naam Aline onder de tekst geeft aan dat je een ingezonden brief gaat lezen. Deze is gepubliceerd in *Phosphore*. Zie het overzicht in A7: *Veelgebruikte bronnen*.

één vraag: Als een tekst maar één vraag heeft, lees je die eerst. Je kunt dan bepalen waarop je moet letten en hoe je de tekst gaat lezen. Je leest dat Aline de hoeveelheid afval probeert te beperken door sommige producten zelf te maken. Bij deze vraag moet je de eerste twee woorden van de zin citeren waarin Aline andere voordelen van het zelf maken van producten noemt. Je gaat de tekst gedetailleerd lezen om het antwoord te vinden.

Zéro déchet ?!

J'ai 21 ans et je suis étudiante en Protection
environnementale. Mon blog,
<https://consommonssainement.com> est basé sur
le zéro déchet. Je ne produis qu'un petit sachet
5 de déchets non recyclables en six mois. Je fais
mon propre dentifrice, ma lessive et mon
déodorant. Le fait maison permet d'éviter
beaucoup de produits nocifs pour la santé, tout
en économisant de l'argent. Je publie un article
10 chaque samedi. Pour la sensibilisation
environnementale, j'interviens bénévolement
auprès d'enfants ou d'adultes pour parler des
impacts environnementaux et sanitaires de nos
déchets. Ne plus avoir de poubelle n'est pas si
15 compliqué. Je consacre beaucoup de mon
énergie à faire ma part dans notre monde. Etre
jeune, éco-responsable et très actif dans la
société, c'est possible !

Aline

d'après Phosphore, avril 2017

Aline maakt sommige producten zelf. Zo probeert ze de hoeveelheid afval die ze produceert te beperken.

- 1p **45** Citeer de eerste twee woorden van de zin waarin zij andere voordelen van het zelf maken van producten noemt.

I 1 EXAMEN tekst 2019-II: 1

- 2p 1 Twee van de volgende (of woorden van gelijke strekking)
- **hij heeft glazen wanden / je hebt rondom uitzicht / je kunt (vanaf de Seine) genieten van het uitzicht op Parijs terwijl je sport** 1 punt
 - **de sporters genereren de energie die nodig is om de boot te (kunnen) laten varen** 1 punt

In de inleiding staat dat er binnenkort op de Seine een nieuwkomer te zien zal kunnen zijn die de golven splijt (fendre ses flots): de drijvende fitnessruimte. In regel 1-6 lees je dat designstudio Carlo Ratti Association bezig is met de uitwerking (élaboration) van een nieuw soort sportschool: een bootje (embarcation) dat op de Seine kan varen (voguer). Behalve dat deze fitnessruimte drijft, staat in regel 9-12 dat **de glazen wanden** (parois de verre) **een prachtig uitzicht op Parijs bieden, terwijl je fietst**. In regel 12-17 lees je over nog een bijzonderheid (particularité). **Door de prestatie** (performance) **van de fietsers wordt er energie opgewekt waardoor de sloep** (chalupe) **kan varen**. Doordat je vanaf de rivier een uitzicht van 360 graden op de hoofdstad hebt, krijg je vanzelf zin om weer te gaan sporten.

I 2 EXAMEN tekst 2019-II: 2

- 1p 2 D Je moet bepalen wat waar is volgens de eerste alinea. Je hebt de keuze uit vier mogelijkheden. Arnaud Zafrilla is van plan om een tweede kattenhotel te openen in Montpellier (antwoord A). In een sterrenhotel in Marseille worden honden en katten gehuisvest in een omgeving die helemaal zen is (antwoord B). Het nieuwe luxe kattenhotel in Montpellier is een primeur in Frankrijk (antwoord C). Onlangs is er een luxe hotel voor katten geopend in Marseille (antwoord D).

In regel 1-5 lees je dat er in Marseille net een tweede nieuw vijfsterrenhotel voor katten is geopend. In regel 5-12 staat dat het hotel uit 17 kamers bestaat met meer luxe dan in andere dierenpensions. Er is een zen-sfeer gecreëerd met veel speeltjes en een waterfontein. In regel 12-18 lees je dat dit avontuur niet nieuw is voor Arnaud Zafrilla, de ontwerper (concepteur) van de instelling. Al tien jaar beheert hij een kattenhotel in Montpellier. Omdat het zo'n groot succes is, heeft de ondernemer besloten om nog zo'n project te starten.

Antwoord A is onjuist, want Arnaud Zafrilla heeft al tien jaar een kattenhotel in Montpellier; zijn tweede kattenhotel is net in Marseille geopend. Antwoord B klopt niet, want honden mogen niet in het kattenhotel. Antwoord C is fout, omdat het nieuwe luxe kattenhotel niet in Montpellier maar in Marseille ligt. Antwoord D is het goede antwoord: Onlangs is er een luxe hotel voor katten geopend in Marseille.

- 1p 3 **dat zij geen persoonlijke spulletjes (van de de kat) meenemen**

In regel 19-22 staat dat je kunt reserveren op de site waarbij je bovendien een vragenlijst (questionnaire) kunt invullen over de persoonlijkheid van de kat. In regel 22-26 lees je over de kat die Looping heet. Dat is een zeer toepasselijke naam (bien nommé), want hij is heel speels en levendig. Hij is net nieuw en sinds gisteren wacht hij op een kamergenoot (colocataire) die bij zijn persoonlijkheid past. In regel 27-33 vertelt Arnaud Zafrilla dat een kat territoriaal is. Daarom vragen ze aan de klanten om **geen persoonlijke spulletjes van de kat mee te nemen**. Die zou de kat willen verdedigen om zijn territorium af te bakenen en daardoor zou er spanning tussen de dieren kunnen ontstaan.

- 1p **4 C** Je moet aangeven welke bewering overeenkomt met de tekst. Bewering A betekent: De mate waarin het samenwonen (colocation) voor de kat gunstig (bénéfique) zal zijn, hangt af van de duur van het verblijf. Deze bewering komt niet overeen met de derde alinea. In regel 34-41 verklaart Arnaud Zafrilla trots dat de klanten worden gerustgesteld door een webcam waarmee de geliefde kat op afstand kan worden gevolgd. In regel 43-49 lees je dat het verblijf gewoonlijk van korte duur is, maar er bestaan arrangementen (forfaits) voor een lang verblijf. Arnaud Zafrilla bevestigt dat het dier na het samenwonen socialer is geworden. Hier staat echter niet dat dit afhangt van de duur van het verblijf.
- Bewering B betekent: De nieuwe accommodatie (résidence) van de katten wordt vaak gekozen vanwege de arrangementen voor een langdurig verblijf. Deze bewering komt niet overeen met de derde alinea. In regel 43-45 staat dat het verblijf gewoonlijk van korte duur is, maar dat de katten ook langer kunnen blijven. Hier lees je dus niet dat het kattenhotel vaak wordt gekozen voor een langdurig verblijf.
- Bewering C betekent: Het hotel doet zijn uiterste best om de katten met de grootste zorg te omringen. Deze bewering komt overeen met de derde alinea. In regel 49-55 lees je dat er een taxiservice in het hotel is om de kat op te halen en weer thuis te brengen. Ook kan men gebruikmaken van een 'speciale verwennerij' (bonus instant cocooning) zoals nagels knippen van de klauwen (coupe des griffes) en uiterlijke verzorging (toiletage). Er is geen twijfel mogelijk: hier zal de kat verwend worden als een koning.

I 3 EXAMEN tekst 2019-II: 3

- 1p **5 C** Wat vertelt de auteur in de eerste alinea? Je hebt de keuze uit drie antwoorden. Hoe de rotanstoelen van de Parijse cafés tegenwoordig worden gemaakt (antwoord A). Waarom er steeds meer rotanstoelen te vinden zijn in de Parijse cafés (antwoord B). Dat de rotanstoelen van de Parijse cafés onlosmakelijk (indissolublement) verbonden zijn met de hoofdstad (antwoord C).
- In regel 1-3 vraagt de schrijver zich af wat de Parijse terrassen zouden zijn zonder hun beroemde rotanstoelen. In regel 3-10 lees je dat deze meubels in de film of in de literatuur de charme van de hoofdstad op dezelfde manier uitdragen (répandent) als de lantaarnpalen (réverbères) en de krantenkiosken. En degenen die het geluk hebben om in die stoelen een drankje te kunnen gebruiken, vinden het heerlijk lichte en comfortabele stoelen. In regel 10-15 staan twee vragen. Wist u dat er maar twee grote merken rotanstoelen zijn? En dat ze met de hand worden gemaakt?
- De stoelen werden vroeger ook al met de hand gemaakt, dus antwoord A valt af. De auteur vertelt in de eerste alinea niet waarom er steeds meer rotanstoelen te vinden zijn in Parijs, dus antwoord B is fout. Hij vertelt hier wel dat de rotanstoelen onlosmakelijk met Parijs verbonden zijn. Antwoord C is het goede antwoord.
- 1p **6 C** Wat is waar volgens de tweede alinea? Je hebt de keuze uit vier antwoordmogelijkheden. Hoewel de rotanstoelen in verschillende kleuren bestaan, is hun vorm altijd hetzelfde (antwoord A). Het is niet altijd gemakkelijk om onderscheid (distinction) te maken tussen de echte rotanstoelen en de namaakstoelen (antwoord B). De rotanstoelen van de Parijse cafés zijn absoluut niet allemaal hetzelfde (antwoord C). De rotanstoelen die zijn gemaakt door de firma Drucker zijn van betere kwaliteit dan die van firma Gatti (antwoord D).
- In regel 16-22 staat dat het op het eerste gezicht lijkt dat de rotanstoelen van de Parijse cafés hetzelfde zijn. Maar dan moet je toch eerst onderscheid maken tussen de echte stoelen, die met de hand in Frankrijk zijn gemaakt, en de namaakstoelen. In regel 22-31 lees je dat je daarvoor alleen maar hoeft te zoeken naar het logo (griffe) op de rug van de stoel. Als daar 'Maison Drucker' of 'Maison Gatti' op staat, gaat het om de echte stoelen. Deze twee grote Parijse firma's verdelen in feite samen

de markt van de Franse rotanstoelen en geven daar elk hun eigen specifieke karakter aan. In regel 31-39 zie je dat ze stoelen in allerlei kleuren maken. Zo zijn er bij de firma Drucker stoelen van azuurblauw tot oudroze en mintgroen. Bij de firma Gatti vind je kleuren van oranje tot aubergine. De vormen variëren van fauteuil tot krugje (tabouret) en ook zijn er velerlei patronen (motifs).

Nu begrijp je dat antwoord A onjuist is: de rotanstoelen hebben zeker niet altijd dezelfde vorm. Ook antwoord B is fout, want je weet dat je aan het logo op de rug van de stoel gemakkelijk kunt zien of het om echte stoelen of namaakstoelen gaat. Antwoord D klopt ook niet, want beide firma's maken kwaliteitsproducten. Het goede antwoord is dus antwoord C: De rotanstoelen van de Parijse cafés zijn absoluut niet allemaal hetzelfde.

- 1p **7 C** In regel 48 wordt gesproken over 'een dergelijk succes'. In een van de vier antwoordmogelijkheden staat over welk succes het gaat. Tegenwoordig investeren de firma's Drucker en Gatti in rotanstoelen van betere kwaliteit (antwoord A). In 1885 kon de firma Drucker de import van rotan uit het buitenland aanzienlijk verhogen (antwoord B). Rotan is niet alleen populair geworden voor cafés maar ook voor het interieur van huizen (antwoord C). De Fransen hadden liever de rotanmeubels van de firma Drucker dan die van de firma Gatti (antwoord D).

Als er in regel 48 over 'een dergelijk succes' wordt gesproken, betekent dit dat het succes al voor regel 48 aan de orde is geweest. In regel 40-44 staat dat, wanneer de firma Drucker in 1885 wordt opgericht in de Rue des Pyrenées, rotan al erg in de mode is en niet alleen op caféterrassen. In regel 44-47 lees je dat talrijke Fransen, gecharmeerd door de exotische uitstraling, hun keuze lieten vallen op rotanmeubels om hun huizen in te richten. Dit betekent dus dat het succes in antwoord C staat. In het vervolg van de derde alinea lees je dat de firma Drucker na het succesverhaal is verhuisd naar grotere panden in het oosten van Parijs. De firma Gatti is in 1920 geopend. Hoewel het vlak voor de Tweede Wereldoorlog steeds moeilijker wordt om rotan in te voeren, zien de cafés en restaurants enkele jaren later dat ze met rotan meubels een goede investering doen omdat ze sierlijk zijn en een lange levensduur (longévité) hebben. Tegenwoordig verkopen de firma's Gatti en Drucker hun stoelen aan chique restaurants en hotels over de hele wereld. Je weet nu ook dat de antwoorden A, B en D niet juist zijn.

I 4 EXAMENtekst 2019-II: 4

- 1p **8 C** Wat kom je in de eerste alinea te weten over Eric Servello, Clément Hattée en Wailers Locart? Je hebt vier mogelijkheden. Ze zijn geweldig in schoonmaken, in tegenstelling tot de meeste studenten (antwoord A). Ze hebben hun literatuurstudie opgegeven om zich helemaal aan de e-sport te wijden (antwoord B). Ze zijn tussen de twintig en de dertig jaar en hebben van het gamen hun beroep gemaakt (antwoord C). Ze gebruiken dope voordat ze met hun dagelijkse training beginnen (antwoord D). In regel 1-6 zie je al direct dat antwoord A onjuist is, want hier staat dat het appartement op elke andere studentenkamer (colocation d'étudiants) lijkt. En dat betekent dat het er erg rommelig is: pizzadozen in de keuken, melkpakken (briques de lait) en pastazakken op de grond, een klok die stilstaat op twaalf uur. In regel 6-12 lees je dat Eric om 16 uur uit zijn bed komt en zich een dosis chocomel inschenkt voordat hij aan zijn trainingsdag begint met zijn vrienden in de woonkamer. Op het programma staat een hoge dosis videogames. Antwoord D is ook fout, want ze gebruiken geen echte dope. In regel 13-19 lees je dat de 27-jarige Eric Servello uit New York niet naar Parijs is gekomen om literatuur te studeren. Net als Clément Hattée, 24 jaar, uit Montélimar, en Wailers Locart, 25 jaar uit Poitiers, is hij beroepsspeler. Hier staat niet dat ze hun literatuurstudie hebben opgegeven, dus antwoord B is niet juist. Het goede antwoord is dus antwoord C.

- 1p **9 A** Waartoe dient de tweede alinea? Je hebt de keuze uit vier mogelijkheden. Om in grote lijnen de geschiedenis van het gamen als sport en zijn populariteit te beschrijven (antwoord A). Om uit te leggen waarom bepaalde videospelen bij jongelui populairder zijn dan andere (antwoord B). Om te illustreren dat de internationale e-sportkampioenschappen steeds meer Franse spelers trekken (antwoord C). Om aan te tonen dat de beoefenaars van de e-sport als sterren worden beschouwd in Zuid-Korea (antwoord D).

In regel 20-25 staat dat het gamen sinds het eind van de jaren negentig, toen met wedstrijden op internet werd begonnen, als een serieuze sport wordt beschouwd. In regel 25-32 lees je dat bij de populairste spelletjes, zoals *Counter Strike*, zelfs internationale kampioenschappen plaatsvinden. Daarbij krijgt een handjevol (poignée) fanatiek spelende jongeren met de joystick in de hand applaus van duizenden toeschouwers. In regel 32-41 staat dat in Zuid-Korea, waar e-sport een sociaal fenomeen is geworden, die gameliefhebbers nationale sterren zijn zoals in Frankrijk Zlatan of Messi. In Frankrijk betreft het ongeveer 400.000 regelmatige spelers, waarvan slechts een fractie daarvan zijn beroep heeft gemaakt zoals Eric, Clément en Wailers.

Nu je de tweede alinea helemaal hebt gelezen, weet je dat antwoord A het juiste antwoord is: deze alinea beschrijft in grote lijnen de geschiedenis van het gamen als sport en de populariteit daarvan. De andere antwoorden zijn onjuist.

- 1p **10 B** Je moet aangeven welke bewering overeenkomt met de derde alinea.

Bewering A betekent: Op wereldniveau investeren de consumentenmerken (marques grand public) het meest in de e-sport. Deze bewering komt niet overeen met de derde alinea. In regel 42-49 staat dat het tegenwoordig om een zeer serieuze zaak gaat. Op mondiaal niveau heeft de wereld van de e-sport in 2016 493 miljoen dollar gegenereerd. Die inkomsten komen voornamelijk van het geld dat de gameontwikkelaars (éditeurs de jeux) en de hardwarebedrijven erin hebben gestoken. Hier staat niet dat de consumentenmerken het meest hebben geïnvesteerd in de e-sport.

Bewering B betekent: Op mondiaal niveau zijn er verschillende bedrijven die investeren in de e-sport. Deze bewering komt overeen met de derde alinea. In regel 45-49 heb je gelezen dat gameontwikkelaars en hardwarebedrijven hebben geïnvesteerd in de e-sport. In regel 49-57 lees je dat ook de grote consumentenmerken zoals Coca-Cola of Adidas het belang hebben ingezien om feeling te houden met de generatie die altijd online is. Die bedrijven sponsoren de spelers en stellen nationale teams samen van beroepsgamers. Nu weet je dat er verschillende bedrijven zijn die investeren in de e-sport.

Bewering C betekent: In Frankrijk verdienen e-sporters minder dan in andere landen. Deze bewering komt niet overeen met de derde alinea. In regel 57-59 lees je dat in Frankrijk de inkomsten van de beroepsspelers ieder jaar met 14% toenemen. Hier staat niet dat de beroepsspelers minder verdienen dan in andere landen.

Bewering D betekent: In Frankrijk worden beroepsgamers nog steeds niet wettelijk (sur le plan juridique) erkend. Deze bewering komt niet overeen met de derde alinea. In regel 59-61 lees je dat de beroepsgamers kortgeleden een officiële wettelijke erkenning hebben gekregen.

- 1p **11 B** Waarom heeft de auteur het in de vierde alinea over Clément? Je hebt de keuze uit vier antwoorden. Om te beschrijven hoe het hem is gelukt om het rivaliserende team aan te vallen in tientallen internationale toernooien (antwoord A). Om een voorbeeld te geven van een beroepsgamer (antwoord B). Om het belang te illustreren van een diploma logistiek voor een beroepsgamer (antwoord C). Om aan te tonen waarom hij zijn *gaming house* in Marseille heeft verruild voor een appartement in Parijs (antwoord D).

In regel 62-70 lees je dat de spelers zes van de zeven dagen werken in een Parijs appartement dat voor hen is gehuurd door Vitality. Het doel daarvan is dat zij kampioen worden van de oorlogsgame *Call of Duty*, een van de spelen die op dit moment de e-sport domineert. In regel 70-81 staat dat Clément, de meest spraakzame (bavard) van de drie makkers (compères), vlak na zijn eindexamen logistiek is ontdekt door beroepsgamers tijdens online-toernooien. Toen heeft hij snel het idee opgegeven om verder te leren. Sindsdien heeft hij al in verschillende *gaming houses* gewoond, met name in Marseille voor het rivaliserende team Millennium, en hij heeft aan meer dan 70 toernooien meegedaan over de hele wereld. Hieruit blijkt dat antwoord B het juiste antwoord is: De auteur geeft hier een voorbeeld van een beroepsgamer. De antwoorden A, C en D geven niet de reden aan waarom de auteur het over Clément heeft.

- 1p **12 A** Wat maakt het beoefenen van e-sport zwaar volgens de vijfde alinea? Er zijn vier mogelijkheden: de mentale activiteit (antwoord A), de lichamelijke inspanning (antwoord B), de communicatieproblemen (antwoord C), het veelvuldige gebruik van dopingproducten (antwoord D).

In regel 82-91 staat dat de trainingen van de e-sporters in het algemeen tot twee uur 's nachts duren. Ze zijn tien uur per dag bezig met schieten op virtuele vijanden in landschappen die bezaaid (parsemés) liggen met lijken. Ze praten met elkaar via een microfoonheadset (microcasque interposé) in een met Engelse woorden doorspekt Frans dat zij alleen begrijpen. Dat is een tijdschema waarbij weinig tijd overblijft voor andere activiteiten. In regel 91-96 betoogt Fabien Devide, directeur van het Vitality-team, dat de lichamelijke inspanning misschien niet overduidelijk (flagrant) is, maar je moet geconcentreerd zijn en uithoudingsvermogen hebben. Aan het eind van een wedstrijd is iedereen uitgeput (épuisé). In regel 96-101 lees je dat deze buitensporige sportbeoefening bepaalde ziekten kan veroorzaken. Erger nog, de e-sport kan zelfs leiden tot het gebruik van dopingproducten die de concentratie bevorderen.

De mentale activiteit (antwoord A) maakt het beoefenen van e-sport dus zwaar.

- 1p **13 (les) athlètes de la manette**

Als je de laatste alinea leest, zie je dat e-sporters ook nog andere dingen doen dan alleen achter de computer zitten. Er wordt gezond gekookt, ze gaan sporten, en ze gaan af en toe naar de film of winkelen. In regel 104-105 kom je een andere Franse benaming voor e-sporters tegen. Daar worden ze **les athlètes de la manette** genoemd. Dat wil zeggen de atleten van de joystick (manette).

I 5 EXAMENtekst 2019-II: 5

- 1p **14 A** In regel 1-6 staat dat de geschiedenis van de auto altijd dezelfde kant op is gegaan, namelijk die van de perfectie. De auto's zijn steeds schoner, beter presterend, veiliger en zuiniger (moins consommatrices de carburant) geworden. Deze laatste zin zou ook met een signaalwoord kunnen beginnen. Welk signaalwoord dat is, kun je kiezen uit vier mogelijkheden. Zo (antwoord A), Kortom (antwoord B), Helaas (antwoord C), Niettemin (antwoord D).

Het juiste antwoord is antwoord A: **Ainsi**. Dit signaalwoord geeft een toelichting op de voorafgaande zin. De andere woorden passen niet op deze plaats. Antwoord B: 'Bref' is een signaalwoord dat een gevolg aangeeft. Antwoord C: 'Malheureusement' geeft een tegenstelling aan, net als antwoord D: 'Niettemin'.

- 1p **15** **(Noorwegen streeft naar een toename van het aantal elektrische auto's, terwijl het land) de belangrijkste (Europese) producent is van (aard)olie.**
De tweede alinea begint met de vraag: Zal de revolutie in de motorisering lijken op wat zich nu min of meer afspeelt op de Noorse wegen? In regel 16-21 lees je wat er in dit land gebeurt. De autoriteiten van Noorwegen discussiëren daar al over het verdwijnen van de verbrandingsmotoren (moteurs thermiques) ten gunste van de elektrische auto's vanaf 2025, terwijl **het land de belangrijkste Europese producent is van aardolie.**
- 1p **16 D** In regel 30 moet je een signaalwoord invullen. Je hebt de keuze uit: Eigenlijk (antwoord A), Daarom (antwoord B), Bijvoorbeeld (antwoord C), Toch (antwoord D). In regel 25-30 wordt beschreven dat de meeste autofabrikanten het assortiment (gamme) elektrische auto's uitbreiden. In regel 30-35 lees je: ? schatten de meeste waarnemers (observateurs) dat de elektrische auto pas de wegen zal veroveren als de landen hun strijd tegen de CO₂-uitstoot verharderen (durcissent). Het signaalwoord op de open plek geeft een tegenstelling aan. Daarbij past **Pourtant** (antwoord D). 'Après tout' (antwoord A) geeft een uitbreiding aan. 'C'est pourquoi' (antwoord B) geeft een reden aan. 'Par exemple' (antwoord C) geeft een toelichting aan.
- 1p **17** **omdat mensen graag zelf willen rijden / plezier beleven aan het autorijden**
Waarom zal de keuze voor een zelfrijdende auto niet voor de hand liggen volgens de vierde alinea? Als de elektrische auto interessant is, wat dan te denken van de zelfrijdende auto waarin alleen maar passagiers zitten en geen chauffeurs? Die vraag lees je in regel 36-39. In regel 39-50 staat het antwoord daarop. Zo'n zelfrijdende auto is misschien de echte technische revolutie. Tot nu toe is de auto steeds verder ontwikkeld, maar nooit zonder stuur of gaspedaal (accélérateur). Overal in de wereld worden zelfrijdende auto's getest, ook in Frankrijk. De revolutie lijkt trouwens tegenstrijdig, want een van de belangrijkste beweegredenen tegenwoordig bij de aankoop van een auto is... het rijplezier.
De keuze voor een zelfrijdende auto ligt dus niet voor de hand, omdat **mensen plezier beleven aan het autorijden.**
- 1p **18** **(een toename van het) telewerken / thuiswerken**
In de laatste alinea wordt de toekomst van de auto beschreven. Wat zou ertoe kunnen leiden dat er minder auto's op de weg zijn? In regel 52-59 lees je dat dankzij de digitale (numérique) revolutie, die een lege zitplaats en een passagier bij elkaar brengt, het delen van een auto al werkelijkheid is geworden. Dit gebruik van de auto wordt al door jonge bedrijven gestimuleerd. In regel 60-68 staat verder dat vanuit de milieubescherming al wordt overwogen om de behoefte aan mobiliteit in de nabije toekomst nog meer terug te brengen, door bijvoorbeeld **het thuiswerken** te ontwikkelen.

I 6 EXAMENtekst 2019-II: 6

- 1p **19 B** Wat maakt het project uniek volgens de twee eerste alinea's? Je hebt de keuze uit vier antwoorden. Het project zal kunnen bijdragen aan de strijd tegen de opwarming van de aarde in de Alpen (antwoord A). Het project zal het mogelijk maken om het hele jaar te skiën op een grote overdekte piste in Tignes (antwoord B). Door het project zal het ski-oppervlak van de gletsjer (glacier) Grande-Motte met twee derde verbreed (élargir) kunnen worden (antwoord C). Het project zal de schadelijke effecten van het skiën op de omgeving van Savoie kunnen verminderen (antwoord D).

In de eerste alinea lees je dat men bij het skistation van Tignes in Savoie een enorm grote skikoepel (skidôme) wil bouwen met een overdekte skibaan van 400 bij 50 meter die met kunstsneeuw is bedekt. Met een stoeltjeslift (télésiège) om de skiërs weer naar boven te halen. In de tweede alinea staat in regel 10-13 dat het doel ervan nauwelijks te geloven is: het mogelijk maken om 365 dagen per jaar te skiën. Tignes vreest namelijk de effecten van de opwarming van de aarde. Hier staat niet dat het project zal kunnen bijdragen aan de strijd tegen de opwarming van de aarde, dus antwoord A is onjuist. Het lijkt nu haast zeker dat antwoord B het juiste antwoord is.

In regel 14-18 zegt burgemeester Jean-Christophe Vitale dat de gletsjer Grande-Motte met een hoogte van 3500 meter geleidelijk aan smelt. Er is al 30% van het ski-oppervlak verdwenen en dat zal met nog eens 30% gaan gebeuren. In regel 18-24 lees je dat ze dus als reactie daarop hebben besloten tot het bouwen van de overdekte skipiste, die Ski-line is gedoopt. 'Wij zijn een bergstadje dat de economische activiteit stabiel moet houden,' benadrukt de burgemeester. Je weet nu zeker dat antwoord B het goede antwoord is.

In de eerste en tweede alinea staat niets over het verbreden van de skipiste op de gletsjer Grande-Motte, dus antwoord C is fout. Er wordt ook niet gesproken over het verminderen van de schadelijke effecten van het skiën op de omgeving van Savoie, dus antwoord D is ook onjuist.

- 1p **20 C** Je moet uitzoeken wat waar is volgens de derde alinea. Je hebt de keuze uit vier mogelijkheden. De Ski-line heeft nu al de aandacht getrokken van talrijke privé-investeerders (antwoord A). De Ski-line gaat 62 miljoen euro kosten en zal gedeeltelijk worden gefinancierd door UTN (antwoord B). De Ski-line geeft aanleiding tot veel klachten van milieuactivisten (antwoord C). De Ski-line veroorzaakt waarschijnlijk veel lawines (avalanches) in het gebied (antwoord D). In regel 25-27 lees je dat het skistation een beroep gaat doen op privé-investeerders om de geraamde kosten van 62 miljoen euro bij elkaar te krijgen. Antwoord A valt al af, want die privé-investeerders zijn er nog niet. In regel 27-31 staat dat het project net in Chambéry is bekeken door de commissie van de UTN, een organisatie die zich bezighoudt met nieuwe toeristische ontwikkelingen in het Alpengebied. Antwoord B valt ook af, want hier lees je niet dat de Ski-line gedeeltelijk zal worden gefinancierd door UTN. In regel 31-37 staat dat, als het doorgaat, de Ski-line zal worden gevestigd in Val-Claret bij het slalomstadion van de skischool. Dit overdekte skipisteproject veroorzaakt een lawine aan negatieve reacties van de kant van de natuurbeschermers. Hier gaat het niet om echte lawines, dus antwoord D is fout. Het juiste antwoord is dus antwoord C: De Ski-line geeft aanleiding tot veel klachten van milieuactivisten.

- 2p **21 1 = wel; 2 = niet; 3 = niet**

Indien drie antwoorden goed: 2 punten; indien twee antwoorden goed: 1 punt; indien één of geen antwoorden goed: 0 punten.

Bewering 1 komt wel overeen met de regels 38-65. In regel 38-46 meent Vincent Neirinck van de vereniging Mountain Wilderness dat het stadion te absurd is voor woorden. Het project is energieverslindend (énergivore) en gebruikt veel water, het tegenovergestelde van duurzame ontwikkeling. Het draagt bij aan de dood van de bergen door de opwarming van de aarde en aan het kunstmatig namaken van de natuur.

Bewering 2 komt niet overeen met de regels 38-65. In regel 49-55 zegt Vincent Neirinck verder dat deze skikoepels tot nu toe gevestigd waren op de vlaktes en in steden zoals Dubai, waar de beroemdste koepel zich bevindt. Ze willen niet dat de Savoie en zijn bergen Dubai gaat kopiëren. Vincent Neirinck spreekt dus niet over de kosten van het project Ski-line.

Bewering 3 komt niet overeen met de regels 38-65. In regel 56-65 zegt Hervé Billard van de Frapna, de natuurbeschermingsfederatie van de Rhône-Alpes, dat Tignes een volledig kunstmatige locatie zal worden zoals Disneyland bij Parijs. Het gaat te ver. De bergen worden niet meer gerespecteerd. Hervé Billard spreekt dus niet over het aantal mensen dat Ski-line wel of niet zal trekken.

2p **22** **1 = voor; 2 = tegen; 3 = tegen; 4 = onbekend**

Het project Ski-line heeft voor- en tegenstanders. In de tekst worden vier namen genoemd. Je moet uitzoeken of de persoon in kwestie 'voor' of 'tegen' het project is of dat zijn mening 'onbekend' is.

- 1 Burgemeester Jean-Christophe Vitale is voor het project. In regel 21-24 geeft hij aan dat het goed is voor de economie. In de zesde alinea hamert (martèle, regel 79) hij er ook nog op dat de Ski-line perfect in het landschap zal passen (s'insérera). Volgens hem gaat het om een technologische showcase die het milieu respecteert met een waterkrachtcentrale (centrale hydroélectrique) die gevoed wordt door een meer. De Ski-line zal worden voorzien van zonnepanelen (panneaux photovoltaïques) en een biomassaketel (chaufferie biomasse) die zullen voldoen aan de energiebehoefte.
- 2 Vincent Neirinck van Mountain Wilderness is tegen het project. Hij is in regel 41-44 van mening dat het project Ski-line bijdraagt aan de dood van het gebergte door de opwarming van de aarde en de nagemaakte natuur.
- 3 Hervé Billard, die zich bezighoudt met de bergdossiers van de Frapnas, is een tegenstander van het project Ski-line. Hij zegt in de vijfde alinea dat Tignes zal gaan lijken op een soort Disneyland zoals bij Parijs en dat de bergen niet meer worden gerespecteerd.
- 4 De mening van Stéphane Bouillon, de prefect van het streek Provence-Alpes-Côte d'Azur, is onbekend. In de laatste alinea staat dat hij de kwestie definitief zal aansnijden wanneer de commissie van UTN, die bestaat uit gekozen vertegenwoordigers van de economische wereld en van natuurbeschermingsverenigingen, haar mening heeft gegeven.

I 7 EXAMEN tekst 2019-II: 7

- 1p **23 A** In regel 3-4 staat dat 'het niet meer bovenaan de lijst staat'. Hoe komt het dat Frankrijk niet meer bovenaan de lijst van het medicijngebruik in Europa staat volgens de eerste alinea? Komt dat doordat in andere Europese landen het medicijngebruik is toegenomen (antwoord A)? Of komt dat doordat de gezondheid van de Fransen beter is dan vroeger (antwoord B)? Of is het omdat de Fransen minder vertrouwen hebben in de gunstige effecten van bepaalde medicijnen (antwoord C)?
- In regel 1-8 lees je dat Frankrijk tot het jaar 2000 recordhouder was in het medicijngebruik. Dat Frankrijk nu niet meer op de eerste plek staat, betekent niet dat er minder medicijnen worden gebruikt, maar dat de buurlanden meer zijn gaan gebruiken! Het lijkt nu dat antwoord A het goede antwoord is.
- Als je verder leest in regel 9-21 begrijp je dat het probleem gewoon is blijven bestaan zoals in een notitie van de Franse Gezondheidsraad en Raad van Toezicht staat: 'Frankrijk staat op de tweede plaats van de meest gebruikende landen van Europa, vlak achter Griekenland. De Fransen gebruiken 30% meer dan het Europese gemiddelde. Die overconsumptie zorgt voor een enorme uitgave van 71 miljoen euro in vergelijking met het Europese gemiddelde.
- Hier staat niet dat de gezondheid van de Fransen is toegenomen, dus antwoord B is fout. Je leest ook niet over het verminderde vertrouwen van de Fransen in de gunstige effecten van bepaalde medicijnen. Ook antwoord C is onjuist. Nu weet je zeker antwoord A het juiste antwoord is.

1p **24 drie**

In het eerste deel van de tweede alinea lees je dat een Franse patiënt meestal bij de dokter vandaan komt met een hoeveelheid medicijnen. Er wordt dan ook niet aan die persoon gevraagd: 'En wat zei de dokter?', maar eerder: 'En wat heeft de dokter voorgeschreven?' Wiens schuld is dat?

In regel 30-35 staat dat het de schuld is van de huisartsen (généralistes) die de neiging (tendance) hebben om systematisch medicijnen voor te schrijven. Het is ook de schuld van de patiënten zelf die koste wat kost (à tout prix) medicijnen willen gebruiken. Het maakt niet uit of de symptomen ernstig zijn of niet. Je hebt nu al twee betrokkenen die verantwoordelijk zijn voor het overmatige medicijngebruik. Als je verder leest in de tweede alinea, vind je in regel 35-41 nog een derde betrokkene, namelijk de farmaceutische industrie. Deze firma's zijn erg vindingrijk in het creëren van nieuwe behoeftes als het gaat om pillen en drankjes met magische effecten... Er zijn dus **drie** betrokkenen die verantwoordelijk zijn voor de overconsumptie van medicijnen in Frankrijk.

- 1p **25 B** Wat toont de laatste alinea aan? Je hebt vier keuzemogelijkheden. Deze toont aan in hoeverre voorlichtingscampagnes hebben bijgedragen aan het verminderen van het medicijngebruik (antwoord A). Deze toont aan hoe verschillende betrokken partijen het medicijngebruik proberen af te remmen (antwoord B). De laatste alinea toont aan waarom patiënten liever medicijnen gebruiken dan naar fysiotherapie te gaan (antwoord C). Deze toont aan dat de meeste huisartsen voortaan minder medicijnen voorschrijven (antwoord D).

In regel 42-45 staat dat de overheid regelmatig voorlichtingscampagnes lanceert om de Fransen minder medicijnen te laten gebruiken. In regel 45-50 lees je dat de Fransen zelf de beroemde slogan in hun hoofd hebben die sinds 2000 op alle televisiekanalen te horen is: 'Antibiotica is niet vanzelfsprekend!' In regel 50-61 lees je dat professor Patrice Queneau de uitdrukking 'ontschrijven' heeft uitgevonden om huisartsen te stimuleren de recepten (ordonnances) te beperken. Hij vindt dat patiënten er een gewoonte van moeten maken om zonder medicijnrecept te vertrekken na een consult. 'De artsen kunnen gewoontes voorschrijven of fysiotherapie. En ze kunnen ook niets voorschrijven!'

De derde alinea toont dus aan hoe verschillende betrokken partijen het medicijngebruik proberen af te remmen (antwoord B).

I 8 EXAMENtekst 2019-II: 8

- 2p **26 1 = wel; 2 = wel; 3 = niet**

Indien drie antwoorden goed: 2 punten; indien twee antwoorden goed: 1 punt; indien één of geen antwoorden goed: 0 punten.

Bewering 1 komt wel overeen met de tekst. In regel 1-4 vertelt Candice dat alles is begonnen met een presentatie (exposé) over voedselverspilling (gaspillage alimentaire) in de vijfde klas van de middelbare school. Ze begreep wel dat het een belangrijk onderwerp was, maar had niet door dat er zo veel werd verspild en dat door beter beheer (en gérant mieux) de hele wereld van voedsel voorzien zou kunnen worden. In regel 5-8 staat dat de FAO (de Voedsel- en Landbouworganisatie van de Verenigde Naties) aangeeft dat er geen honger meer in de wereld zou zijn als een kwart minder voedsel zou worden verspild. In regel 8-10 zegt Candice dat het in haar stad precies zo toegaat. Mensen gooien voedsel weg, terwijl anderen honger hebben. Daarom heeft Candice de vereniging *Pain perdu* opgericht. Ze is de strijd aangegaan tegen voedselverspilling.

Bewering 2 komt wel overeen met de tekst. In regel 10-13 staat dat vier bakkerijen haar twee keer per week hun onverkochte producten geven. Candice brengt dat brood naar een voedselbank (banque alimentaire) en helpt op die manier veel gezinnen.

Bewering 3 komt niet overeen met de tekst. Er wordt in de tekst niet gesproken over vrijwilligers.

I 9 EXAMEN tekst 2019-II: 9

- 1p **27 B** In regel 5 staat een open plek. Je gaat hier een van de volgende signaalwoorden invullen: Zo (antwoord A): dit signaalwoord geeft een conclusie aan. Toch (antwoord B): dit drukt een tegenstelling uit. Vervolgens (antwoord C): dit geeft een uitbreiding aan. Zelfs (antwoord D): dit signaalwoord geeft nadruk aan. In regel 1-5 staat dat Marie-Antoinette, die in de hele wereld bekend is, de laatste koningin van Frankrijk is. Haar naam roept prachtige jurken op, luxueuze versieringen (parures) en schitterende feesten. De volgende zin begint met de open plek. ? was het leven van Marie-Antoinette, die op 2 november 1755 in Wenen is geboren, niet een leven zonder problemen. Er waren mensen die haar haatten en mensen die haar aanbaden. Met het signaalwoord 'Toch' (**Cependant**) drukt de auteur de tegenstelling uit tussen het leven in pracht en praal en de problemen die Marie-Antoinette tegenkwam in haar omgeving. Antwoord B is dus goed. De andere signaalwoorden geven een ander tekstverband aan en zijn dus onjuist.
- 1p **28 C** Hoe wordt Marie-Antoinette voorgesteld in de tweede alinea? Je kunt kiezen uit vier antwoorden. Ze wordt voorgesteld als: een tamelijk muzikaal meisje (antwoord A), een meisje met een talenknobbel (antwoord B), een weinig leergierig meisje (antwoord C), een erg geleerd meisje (antwoord D). De tweede alinea maakt duidelijk dat Marie-Antoinette een opvoeding heeft gehad die bij haar stand hoort. Ze leert goede manieren voor de officiële ceremonies aan het hof, ze leert dansen en musiceren. Maar ze amuseert zich liever dan dat ze studeert. Als ze tien jaar is, kan ze nog steeds niet goed Duits lezen en schrijven en ze spreekt heel slecht Italiaans en Frans. Ze heeft ook geen enkele kennis van geschiedenis en politiek. Hieruit blijkt dat antwoord C het goede antwoord is: Marie-Antoinette wordt voorgesteld als een weinig leergierig meisje.
- 1p **29 D** Wat was volgens de derde alinea de reden voor het huwelijk van Marie-Antoinette met Lodewijk? Je kunt kiezen uit vier antwoordmogelijkheden. Sinds hun kindertijd hielden ze al veel van elkaar (antwoord A). Sinds haar jeugd droomde Marie-Antoinette er al van om koningin te worden (antwoord B). De wens van Lodewijk om het verbond (alliance) tussen zijn huis en dat van de Habsburgers te versterken (antwoord C). De wens van Marie-Thérèse van Habsburg om de harmonie met de Bourbons te herstellen (antwoord D). In regel 22-29 lees je dat Marie-Antoinette aanvankelijk niet is voorbestemd (prédestine) om te regeren, maar dat haar moeder Marie-Thérèse van Habsburg die ambities wel heeft! Zij wil de harmonie tussen de Habsburgers en de Bourbons herstellen. Het lijkt dat antwoord D het goede antwoord is, maar je leest verder. In regel 29-37 staat dat na jaren van oorlog het huwelijk van Marie-Antoinette met Louis, de erfgenaam (héritier) van de Franse troon, het verbond tussen Frankrijk en Oostenrijk moet versterken. Zo trouwt de 14-jarige Marie-Antoinette op het kasteel van Versailles met Lodewijk, een jongen van 15 jaar, de toekomstige koning van Frankrijk. Je weet zeker nu dat antwoord D het juiste antwoord is.
- 1p **30 C** Je moet bepalen hoe de gegeven zin uit de vraag (regel 49-53) samenhangt met de zin in de derde alinea die eraan voorafgaat (regel 47-49). Je hebt de keuze uit vier mogelijkheden. Deze zin geeft het gevolg aan van de voorafgaande zin (antwoord A). Deze zin relateert de voorafgaande zin (antwoord B). Deze zin legt de voorafgaande

zin uit (antwoord C). Deze zin drukt een tegenstelling uit tot de voorafgaande zin (antwoord D).

In regel 47-49 lees je dat Marie-Antoinette op 19-jarige leeftijd koningin wordt, maar ze lijkt verre van gelukkig. Deze zin gaat vooraf aan de zin uit de vraag.

In regel 49-53 staat dat haar echtgenoot, Lodewijk XVI, zich totaal niet om haar bekommert, hij is een eenling die liever gaat jagen, meer van de marine, van aardrijkskunde en van wiskunde houdt.

Na deze uitleg begrijp je waarom Marie-Antoinette niet echt gelukkig is en dat antwoord C het goede antwoord is.

- 1p **31 C** Wat toont de laatste alinea aan? Je hebt vier keuzemogelijkheden. Deze toont aan hoe Marie-Antoinette er langzamerhand in is geslaagd om zich aan te passen aan het leven aan het hof (antwoord A). Deze toont aan hoe Marie-Antoinette erin is geslaagd het Franse volk van haar te laten houden (antwoord B). Deze alinea toont aan waarom Marie-Antoinette een slechte reputatie had (antwoord C). Deze toont aan waarom Marie-Antoinette de voorkeur gaf aan Oostenrijk boven Frankrijk (antwoord D).

In regel 54-60 lees je hoe Marie-Antoinette met de verveling omgaat. Ze amuseert zich met spelletjes zoals biljart, triktrak en kaartspelletjes. Bovendien houdt ze van mode. Ze draagt graag mooie kleren met veel zijde (soie), kant (dentelle) en linten (rubans). In regel 60-67 staat dat ze daardoor zonder het te beseffen, veel vijanden maakt. Zowel aan het hof als bij de bevolking heeft de koningin inderdaad een slecht imago. Ze is niet populair, omdat ze enorm veel geld uitgeeft. In regel 67-70 staat dat ze bovendien schandalen veroorzaakt, omdat ze minnaars (amants) zou hebben en men beschuldigt haar ervan dat ze meer van Oostenrijk dan van Frankrijk houdt. Antwoord C is het goede antwoord, want de laatste alinea toont aan waarom Marie-Antoinette een slechte reputatie had.

I 10 EXAMEN tekst 2019-II: 10

- 1p **32 C** Je moet uitzoeken waartoe de eerste alinea dient. Je hebt de keuze uit vier mogelijkheden. Om de verschillende soorten Bodet-klokken te beschrijven (antwoord A). Om te verklaren hoe de Bodet-klokken wereldberoemd zijn geworden (antwoord B). Om de geschiedenis van het bedrijf Bodet in te leiden (antwoord C). Om aan te tonen waarom er op de Franse stations Bodet-klokken zijn (antwoord D). In regel 1-7 staat dat je op veel Franse stations Bodet-klokken tegenkomt. In regel 7-14 lees je dat sinds 1993 alle stations waar de TGV langskomt, inderdaad zijn uitgerust met die beroemde ronde klokken met een zwarte wijzerplaat (cadran) en gele lichtgevende wijzers (aiguilles jaunes phosphorescentes). Wie die Bodet is, gaan we zien bij een terugblik op de geschiedenis van een groot familiebedrijf. De eerste alinea dient er dus toe om de geschiedenis van het bedrijf Bodet in te leiden (antwoord C).

- 1p **33 c - a - b**

Opmerking

Elke andere volgorde: 0 punten.

In de tweede alinea zijn in regel 20-23 drie zinnen weggelaten die je bij de vraag in de verkeerde volgorde ziet staan. Om ze in de juiste volgorde te zetten, vertaal je ze eerst.

- De installatie van de klok is een succes.
- Het jaar daarop besluit Paul Bodet dan om van baan te veranderen.
- Om dat te doen moet hij eerst naar de Jura, bakermat van de klokkenindustrie, om een mechanisch uurwerk te kopen.

Nu kijk je wat er in regel 15-19 staat. We zetten de klok 150 jaar terug en lezen dat in 1868 de timmerman (menuisier) Paul Bodet een klok moet plaatsen op de kerk van het dorp Trémentines in de Loirestreek. Je weet nu al zeker dat zin **c** de volgende zin is: Om dat te doen moet hij eerst naar de Jura, bakermat van de klokkenindustrie, om een mechanisch uurwerk te kopen.

Om te bepalen in welke volgorde de andere twee zinnen moeten staan, vertaal je de zin die erna komt in regel 24-26: De voormalige timmerman zal voortaan alle kerken in de omgeving van een klok voorzien. Dat betekent dat na zin **c** eerst zin **a** komt: De installatie van de klok is een succes. En daarna volgt zin **b**: Het jaar daarop besluit Paul Bodet dan om van baan te veranderen.

Nu weet je de juiste volgorde van de weggelaten zinnen: **c – a – b**.

- 1p **34 A** In de derde alinea staat dat het bedrijf Bodet wereldwijd bekendheid begon te krijgen. Dankzij wie is dat gebeurd? Je hebt de keuze uit vier mogelijkheden: de achterkleinzoon van Paul Bodet (antwoord A), de zoon van Paul Bodet (antwoord B), de kleinzonen van Paul Bodet (antwoord C), Paul Bodet zelf (antwoord D). In regel 27-30 staat dat in de eerste helft van de twintigste eeuw, Emmanuel, de zoon van Paul Bodet, de activiteiten van de onderneming uitbreidt naar het westen van Frankrijk. In regel 30-35 lees je dat het bedrijf vervolgens volop in ontwikkeling is door de bemoeienissen van de kleinzonen van Paul Bodet. Er is dan zo'n beetje overal in Frankrijk wel werk te doen. In regel 35-45 vind je het antwoord op deze vraag. Bij zijn komst in het bedrijf in 1972 reist Jean-Pierre Bodet, de achterkleinzoon van de oprichter, de hele wereld over om zijn klokken over de grenzen bekend te maken. Hij moderniseert de onderneming door gebruik te maken van nieuwe technologieën, zoals kwartsklokken en ledwijzerplaten. Tegenwoordig verkoopt het bedrijf Bodet zijn producten in meer dan 40 verschillende landen. De achterkleinzoon is degene die begonnen is het product bekendheid te geven in de hele wereld (antwoord A).

- 1p **35 B** Welk signaalwoord ontbreekt in regel 53? Je hebt de keuze uit: Daarentegen (antwoord A): dit signaalwoord drukt een tegenstelling uit. Bijvoorbeeld (antwoord B): dit geeft een toelichting. Misschien (antwoord C): dit is een signaalwoord van relativering. De open plek staat aan het begin van de laatste zin in de derde alinea. Je leest deze alinea tot aan de open plek. Dan weet je dat tegenwoordig het digitale tijdperk ook is ingetreden bij de firma Bodet. De firma heeft haar activiteiten uitgebreid naar softwareontwikkeling voor tijdmeting en tijdbeheer. Nu lees je de zin na de open plek. ? ontwikkelt zij computerprogramma's voor deursloten (verrouillage des portes) en ook de controle van toegangspoortjes (tourniquets). Het gaat hier om een toelichting die wordt uitgedrukt door het signaalwoord 'Bijvoorbeeld' (**Par exemple**). De andere twee signaalwoorden passen hier niet en zijn dus fout.

- 1p **36 Mais la**
In regel 57-66 lees je dat Bodet met een jaaromzet van 66 miljoen euro tegenwoordig de Europese leider is in tijdmeting en tijdbeheer. 50% van de productie gaat ieder jaar naar het buitenland, naar meer dan 110 landen. Het Midden-Oosten is een groot afzetgebied. Daar zijn 170 sportscholen (gymnases) voorzien van elektronische reclameborden (panneaux d'affichage électronique). De opdracht die de firma Bodet het meeste aanzien heeft gegeven, vind je in regel 66-73: Maar de (**Mais la**) meest prestigieuze opdracht blijft de realisatie van 40 klokken bedekt (plaquées) met fijn goud voor de Grote Moskee van Mekka. Ze laten de tijd van het gebed zien, die elke dag anders is. Per stuk kosten deze klokken 40.000 euro.

I 11 EXAMEN tekst 2019-II: 11

- 1p **37 C** Je moet zelf de ontbrekende interviewvraag kiezen. Daarvoor heb je de keuze uit vier mogelijkheden. Hoe vaak traint u? (antwoord A). Sinds wanneer doet u aan karate en yoga? (antwoord B). Waar komt die aantrekkingskracht voor kou vandaan? (antwoord C). Waarom geeft u de voorkeur aan ijs boven sneeuw? (antwoord D). Om te weten welke vraag de interviewer stelt, moet je het antwoord van Wim Hof lezen. In regel 3-10 vertelt Wim Hof dat die vraag hem vaak wordt gesteld. Het is begonnen toen hij 17 jaar was. Op een dag toen het sneeuwde, had hij ineens de gekke behoefte om met blote voeten in de sneeuw te lopen... en dat inspireerde hem. In regel 10-16 zegt hij dat hij aan verschillende sporten had gedaan zoals karate en yoga, maar dat die niet 'heftig' genoeg waren. Daar kwam hij niet verder mee, daar kon hij niet voorbij grenzen gaan. Toen kreeg hij zin om in het ijskoude water te duiken.
- Wim Hof reageert dus op de vraag: Waar komt die aantrekkingskracht voor kou vandaan? (antwoord C).
- 1p **38 Grâce au**
- Op de vraag of hij in ijswater of tussen blokken ijs (glaçons) de kou niet voelt, antwoordt Wim Hof in regel 20-30 dat hij aanvankelijk maar een minuut in het ijskoude water bleef. Nu is hij gewend aan de kou. Hij kan bijna twee uur in een zwembroek in een kuip (cuve) vol blokken ijs blijven zitten, terwijl hij ontspannen (détendu) blijft. Na de duik in het ijskoude water bibbert (tremble) hij niet meer van de kou. Ook krijgt hij niet meer die schok die je de adem beneemt als je in het ijskoude water duikt. In regel 30-33 lees je waartoe het ijskoude water Wim Hof in mentaal opzicht in staat stelt. Hij zegt daar: 'Dankzij (**Grâce au**) de kou kan ik tot het allerdiepste van mezelf gaan.'
- 1p **39 B** De derde interviewvraag in regel 33 is: En hoe doet u dat dan? In regel 34-46 legt Wim Hof uit dat zijn techniek bestaat uit een ademhalingsmethode, meditatie, wilskracht en een geleidelijke training van het lichaam om de kou te weerstaan. Door de training hebben zijn bloedvaten (vaisseaux sanguins) geleerd zich heel snel te sluiten opdat het bloed in de armen en benen geen warmte verliest. Zijn warmte blijft langer geconcentreerd rondom de vitale organen. Als hij in die staat verkeert, voelt hij een grote innerlijke kracht.
- Nu volgt de zin die met de open plek begint. Hier moet je een signaalwoord invullen, zodat de laatste zin één geheel vormt met het voorafgaande. Wim Hof zegt daar: '? als ik me niet concentreer... koel ik snel af!' Je hebt de keuze uit vier signaalwoorden: Bovendien (antwoord A): dit signaalwoord drukt een uitbreiding uit. Maar (antwoord B): tegenstelling. Zelfs (antwoord C): nadruk. Bijvoorbeeld (antwoord D): het signaalwoord van toelichting. Het gaat hier om een tegenstelling. De juiste invulling is dus: Maar (**Mais**).
- 1p **40 C** Hoe heeft Wim Hof geleerd om zich van binnenuit op te warmen volgens de vierde alinea? Je kunt kiezen uit vier antwoordmogelijkheden. Door de technieken van de monniken van Tibet toe te passen (antwoord A). Door aan mooi weer te denken (antwoord B). Door zich aan de kou bloot te stellen (antwoord C). Door zo veel mogelijk in comfortabele temperaturen te leven (antwoord D).
- In regel 48-53 luidt de interviewvraag: 'Die technieken lijken veel op de meditatie die wordt beoefend door de monniken van Tibet. Hebt u van hen geleerd hoe u zich van binnenuit moet opwarmen?' In regel 54-61 antwoordt Wim Hof dat hij ervan overtuigd is dat iedereen beschikt over de mechanismes waarvan hij gebruikmaakt. Hij denkt alleen dat men die heeft vergeten, omdat men altijd in comfortabele temperaturen leeft. Men moet de kou onder ogen zien om die mechanismes weer actief te maken.

Voor Wim Hof is zijn enige leermeester de kou zelf geweest, de hardheid van de natuur. Antwoord C lijkt het juiste antwoord te zijn, maar je leest verder. In regel 61-66 zegt Wim Hof dat de mens door wilskracht tot veel meer in staat is dan men denkt. Maar je moet wel oppassen en stoppen zodra je voelt dat je de controle verliest of dat het te pijnlijk wordt. Je weet zeker nu dat Wim Hof heeft geleerd heeft om zich van binnenuit op te warmen door zich aan kou bloot te stellen. Antwoord C is het goede antwoord.

I 12 EXAMEN tekst 2019-II: 12

- 1p **41 D** Wat lees je over Sarah in de eerste alinea? Er zijn vier mogelijkheden. Ze heeft van haar favoriete hobby haar beroep gemaakt door online zelfgemaakte gerechten te verkopen (antwoord A). Ze maakt gerechten voor een grote commerciële onderneming die deze online verkoopt (antwoord B). Ze is gespecialiseerd in de onlineverkoop van borrelhapjes (amuse-gueules) voor feesten en bruiloften (antwoord C). Ze wil de opbrengst van de onlineverkoop van haar gerechten gebruiken voor een huwelijksreis (antwoord D).
In het eerste deel van alinea 1 maak je kennis met de 31-jarige Sarah, commercieel medewerker, die koken als hobby heeft. Ze verkoopt online tomatentaarten en allerlei hapjes. In regel 14-19 lees je dat die verkoop heel goed gaat. Samen met haar verloofde wil ze volgend jaar een huwelijksreis (lune de miel) naar Tunesië maken. Het komt dus goed uit dat ze een beetje geld kan verdienen door te doen wat ze leuk vindt. Antwoord D is het goede antwoord.
Sarah heeft niet van haar hobby haar beroep gemaakt, want ze is commercieel medewerker (regel 8-9). Daarom is antwoord A fout. Ze maakt geen gerechten voor een commercieel bedrijf die deze online verkoopt. In regel 3-7 lees je dat je haar gerechten kunt reserveren via internet en bij haar thuis kunt afhalen, dus antwoord B is onjuist. Sarah is niet gespecialiseerd in borrelhapjes. In regel 11-14 staat slechts een voorbeeld van wat ze allemaal maakt. Zo waren dat vorige week allerlei borrelhapjes voor een familiefeest. Antwoord C is dus ook niet goed.
- 1p **42 C** Wat toont de tweede alinea aan? Je hebt de keuze uit vier antwoordmogelijkheden. Het toont aan in hoeverre Super Marmite een alternatief is voor amateurkoks (antwoord A). Het toont aan waarom Super Marmite goedkoper is dan McDonald's (antwoord B). Het toont aan wat de voordelen zijn van Super Marmite (antwoord C). Het toont aan dat Super Marmite moeite heeft om buiten de Parijse regio actief te zijn (antwoord D).
In regel 20-25 staat dat Sarah een van de 30.000 personen is die ingeschreven staat bij Super Marmite, het eerste sociale netwerk waar huisgemaakte gerechten worden verkocht. Dat netwerk is vooral actief in de Parijse regio. Olivier Desmoulin, die in 2010 deze gratis site heeft opgericht, legt in regel 25-36 uit dat amateurkoks op deze manier de gelegenheid krijgen om buiten het familiegebeuren om hun kookkunst te testen. Hij vindt Super Marmite een intelligent alternatief voor fastfood. Hij zegt: 'Het kopen van kleine gerechten die door de burens zijn klaargemaakt als je geen tijd hebt om te koken, is niet duurder, maar wel prettiger, gevarieerder en vaak beter dan McDonald's!' Olivier Desmoulin toont hiermee aan wat de voordelen zijn van Super Marmite, dus antwoord C is juist.
Antwoord A is fout, want Super Marmite is geen alternatief voor amateurkoks, maar voor mensen die niet willen of kunnen koken. Antwoord B is fout, want in de tweede alinea staat niet dat Super Marmite goedkoper is dan McDonald's, maar vaak wel beter. Antwoord D is onjuist, want er staat dat Super Marmite vooral actief is in de Parijse regio. Er wordt niet gesproken over moeite om buiten die regio actief te zijn.

- 1p **43 D** Welk signaalwoord ontbreekt er in de derde alinea? Je hebt de keuze uit: Uiteindelijk (antwoord A): dit signaalwoord geeft een conclusie aan. Daarom (antwoord B): dit geeft een gevolg aan. Bijvoorbeeld (antwoord C): een toelichting. Toch (antwoord D): een tegenstelling.

De open plek staat aan het begin van de zin in regel 47. Je leest de derde alinea eerst tot aan de open plek. In regel 37-47 staat dat er zich nogal wat ongeregelheden kunnen voordoen op Super Marmite. Zo worden blogs en Facebook vaak verlaten en advertenties niet geactualiseerd. En er zijn verstrooide koks die het op het laatste moment laten afweten, terwijl je al op het punt stond om je bestelling op te halen. Nu lees je ook de rest van de alinea na de open plek. ? ontdek je dat er ook echte koks zijn die door hun fans worden gevolgd en gecompimenteerd als echte sterren. Emily schrijft bijvoorbeeld aan haar kok over een assortiment van heerlijke sushi's: 'We vonden het heerlijk, bedankt, het was echt superlekker!' Je begrijpt dat dit laatste deel van de alinea een tegenstelling vormt ten opzichte van het eerste deel. Dan weet je dat antwoord D het juiste antwoord is: Toch (**Toutefois**).

- 2p **44** **1 = wel; 2 = niet; 3 = wel**

Indien drie antwoorden goed: 2 punten; indien twee antwoorden goed: 1 punt; indien één of geen antwoorden goed: 0 punten.

Bewering 1 komt wel overeen met de laatste alinea. In regel 54-61 wordt aangegeven dat je als je echt buiten de deur wilt gaan eten, terecht kunt bij platforms zoals Cookening, mits je dat wel een paar dagen van tevoren hebt aangegeven. Daar hoort wel een ander plaatje bij: een verzorgde gebruikersinterface, foto's die aantrekkelijk zijn. De sites hebben een chique uitstraling.

Bewering 2 komt niet overeen met de laatste alinea. In regel 62-70 legt Cédric Giorgi, de oprichter van Cookening met een paar honderd actieve tafels uit: 'Wij adviseren de gastheren en gastvrouwen over de presentatie en tarieven.' Zo kunnen de gastheren en gastvrouwen via het webplatform een authentieke maaltijd aanbieden aan fijnproevers (gourmands) uit de buurt en aan toeristen die op zoek zijn naar (en quête de) nieuwe smaken (saveurs). Het gaat hier dus niet over toeristen die niet veel geld hebben.

Bewering 3 komt wel overeen met de laatste alinea. In regel 70-73 lees je dat het fenomeen nog maar pas is begonnen in Frankrijk, maar dat alles erop wijst dat de formule veelbelovend is. Het lijkt er dus op dat uit eten gaan bij mensen thuis een veelbelovende ontwikkeling is.

I 13 EXAMENtekst 2019-II: 13

- 1p **45** **Le fait**

In regel 1-7 lees je dat de 21-jarige Aline milieuwetenschappen studeert. Ze heeft een blog waarmee ze naar nul afval (déchet) streeft. Zelf produceert ze in een halfjaar maar een klein zakje afval dat niet gerecycled kan worden. Ze maakt haar eigen tandpasta (dentifrice), wasmiddel (lessive) en deodorant. In regel 7-9 noemt ze vervolgens andere voordelen van het zelf maken van producten. Door zelf spullen te maken vermijd je producten die schadelijk zijn voor de gezondheid en bespaar je tegelijkertijd geld. Regel 7 begint met de woorden: **Le fait**. Je hebt nu de vraag beantwoord. In de rest van haar ingezonden brief vertelt Aline hoe ze kinderen en volwassenen op vrijwillige basis probeert bewust te maken van het afvalprobleem. Als actieve, milieuvriendelijke jongere stopt ze veel energie in haar bijdrage aan een schonere wereld.